

Monitor de Bibliotheek op school

Wat is het effect van een goede bibliotheek op school? Wat is de toegevoegde waarde van een leesconsulent van de bibliotheek? Gaan kinderen daadwerkelijk meer en beter lezen en hoe kan de bibliotheek de school ondersteunen bij het vormgeven van het leesbevorderingsbeleid? Een antwoord op al deze vragen betekent ook onderbouwing van de samenwerking. Daarom heeft Kunst van Lezen een monitor laten ontwikkelen die naast de leesattitude van kinderen het beleid en de beleidsuitvoering in kaart brengt. Deze monitor wordt in het najaar van 2011 op 75 scholen uitgezet en is vanaf 2012 beschikbaar voor alle bibliotheken.

Wat is de Monitor de Bibliotheek op school precies?

De Monitor de Bibliotheek *op school* is een digitale vragenlijst op internet voor leerlingen, leerkrachten en de leesconsulent/leescoördinator. Door deze vragenlijst geregeld af te nemen wordt het effect van het leesbevorderingsbeleid gemeten en krijgt men inzicht in de meerwaarde van de bibliotheek voor de school.

Waarvoor is de monitor bedoeld?

De monitor is bedoeld om zicht te krijgen op de effecten van de schoolbibliotheek op het leen- en leesgedrag van leerlingen, het leesbevorderende gedrag van leerkrachten en het beleid van de school en de (school)bibliotheek op het gebied van leesbevordering. Deze resultaten vormen de basis voor gezamenlijke beslissingen van de school en de bibliotheek over aanpassingen in beleid en activiteiten op het gebied van (vrij) lezen. De monitor is dus een gegevensbasis om de samenwerking met de school meetbaar te maken en gericht in te zetten.

Waaruit bestaat de monitor?

De monitor bestaat uit drie vragenlijsten:

1. een vragenlijst voor leerlingen, over lees- en leengedrag
2. een vragenlijst voor leerkrachten, over activiteiten in de klas
3. een vragenlijst voor de leesconsulent en leescoördinator samen, over beleid

Hoe werkt de monitor?

Het is uiteindelijk de bedoeling dat de vragen in de monitor een keer per jaar worden beantwoord door leerlingen, leerkrachten en door de bibliotheek. De verschillen in de antwoorden van opeenvolgende metingen laten zien of de samenwerking tussen de bibliotheek en de school het gewenste effect heeft. Te zien is bijvoorbeeld of leerlingen meer gevarieerd zijn gaan lezen en of leerkrachten meer activiteiten met boeken zijn gaan uitvoeren in de klas. Als het goed is, bestaat er een verband tussen de antwoorden enerzijds en de afspraken die de school met de bibliotheek heeft gemaakt over activiteiten op groeps- en schoolniveau anderzijds. Doordat de resultaten per groep (en zelfs per leerling) zichtbaar zijn, kan in het overleg met het team besproken worden hoe de activiteiten rond boeken en lezen nog gericht kunnen worden ingezet.

De meerwaarde voor de school

Het uitgangspunt voor de monitor is dat vrij lezen bijdraagt aan de taalontwikkeling van kinderen. In het beleid rond (vrij) lezen komen de belangen van de school en de bibliotheek samen. De school en de bibliotheek maken afspraken over het leesbevorderingsbeleid op school. Daarna houdt de bibliotheek - met behulp van de monitor - de gegevens bij over lenen, lezen en leesactiviteiten in de klas; de school houdt de taalprestaties van de kinderen bij via het leerlingvolgsysteem. Het team maakt samen met de leesconsulent een analyse van al deze gegevens. Zo ontstaat een beeld van de meerwaarde van de bibliotheek voor de leeropbrengsten op school.

Statements over de monitor

'Bibliotheken moeten anno 2011 hun maatschappelijke meerwaarde meetbaar maken. Het helpt enorm als de directeur de wethouder jaarlijks harde cijfers kan presenteren over de bijdrage van de bibliotheek aan de groei van het leesplezier en de leesfrequentie van kinderen. De Monitor de Bibliotheek op school is een eenvoudig te implementeren kant-en-klaar instrument om de bijdrage van schoolbibliotheken (zoals het Bossche model) te meten. Het levert een schat aan wetenschappelijk gefundeerde strategische beleidsinformatie. Als alle bibliotheken meedoen kunnen we ook landelijk een vuist maken.'

Thomas van Dalen, strategisch adviseur bibliotheeksector

'De taalontwikkeling van leerlingen heeft een hoge prioriteit in het onderwijs. Steeds meer scholen worden zich bewust van de waarde van vrij lezen voor de taalontwikkeling. Samenwerking met de bibliotheek is in dat kader onmisbaar. De Monitor de Bibliotheek op school is een praktisch instrument om het resultaat van die samenwerking regelmatig te meten en op basis daarvan de samenwerking steeds doelgerichter in te zetten. Het werken met de monitor sluit naadloos aan bij de werkwijze van opbrengstgericht werken.'

Kees Broekhof, Sardes